

Streszczenie:

Rozprawa doktorska skupia się na pochodzącym z połowy XIX wieku dwutomowym *Ludzie ukraińskim* Antoniego Marcinkowskiego. Dzieło to zawiera różne gatunki literatury ludowej (m.in.: baśnie, legendy, podania), opisy ukraińskich zwyczajów oraz rozważania teoretyczne autora. W związku z dużą ilością wątków podejmowanych przez Marcinkowskiego, autorka rozprawy wybiera, te najbardziej, jej zdaniem, kluczowe, które skupiają się wokół popularnych w romantyzmie haseł: Słowiańszczyzny, ludowości i narodu.

Rozprawa podzielona została na cztery poprzedzone wstępem rozdziały, z których pierwszy skupia się na postaci Marcinkowskiego oraz na recepcji jego rozbudowanej twórczości obejmującej powieści, wspomnienia z podróży, liczne artykuły o charakterze krytyczno-literackim, a także publikacje powiązane z folklorystyką. Rozdział uzupełnia ogólne omówienie *Ludu ukraińskiego* wraz próbą umiejscowienia go na tle najważniejszych tendencji epoki.

Rozdział drugi poświęcony został funkcjonowaniu Słowiańszczyzny w dziele Marcinkowskiego ze szczególnym uwzględnieniem takich tematów, jak: wierzenia i mitologia słowiańska, ukraińskie uroczystości doroczne i związane z nimi zwyczaje czy sposób kształtowania się narodu ukraińskiego. Rozważania skupione wokół *Ludu ukraińskiego* poprzedzone zostały próbą osadzenia ich w szerszym kontekście epoki.

Kolejny fragment rozprawy obejmuje zagadnienia związane z literaturą ludową. Autorka szczególną uwagę poświęca baśniom ukraińskim, które w dwutomowej publikacji mają wyjątkowo uprzywilejowaną pozycję. Analizę poszczególnych utworów poprzedza więc próba rekonstrukcji definicji gatunku na podstawie rozważań teoretycznych Marcinkowskiego. Druga część rozdziału skupia się na prezentacji pozostałych najistotniejszych gatunków literatury ludowej, jakie autor uwzględnił w dziele.

W ostatnim fragmencie rozprawy uwaga przenosi się na przedstawicieli ludu, a więc tytułowego bohatera zbioru. Rozważania skupiają się nie tylko na samych mieszkańcach ukraińskich wsi, ale także na ich sąsiadach – przedstawicielach innych narodowości, jak również postaciach z różnych względów kojarzonych z pograniczem. Prezentację poszczególnych wizerunków poprzedzają rozważania teoretyczne, w których istotną rolę

odegrały pojęcia związane z imagologią, stereotypem (w szczególności stereotypem narodowym) oraz postacią „innego” i sposobem jego funkcjonowania w kulturze.

Całość rozprawy domyka podsumowanie, w którym badaczka ponownie zbiera najistotniejsze wnioski i łączy je z postacią autora. Próbuje także znaleźć nową przestrzeń dla funkcjonowania *Ludu ukraińskiego* w obecnych, skomplikowanych czasach, a także jeszcze raz wskazuje te elementy dzieła, które mogłyby zainteresować współczesnego czytelnika, któremu bliskie są zagadnienia folkloru słowiańskiego i ukraińskiego.